

ตทา จ หิมวตฺตปฺปเตสเส โถกํ วสุตฺติตฺวา มณฺฑปกาเรน จิตฺตเ อโก มหานิโครธ โหติ ฯ

ก็ ในกาลนั้น อ. ต้นไทรใหญ่ ต้นหนึ่ง อันเจริญ หน่อหนึ่ง แล้วจึงตั้งอยู่แล้ว โดยอาการเพิงดังมณฑป ย่อมมีในประเทศแห่งป่าหิมพานต์ ฯ

ໂສ ສກຸໂນ ມີຮູບປາກີນີ ຕະຫຼົກ ເນຊາວ ຫາທິ; ຕສຸມາ ຕັປີ ຕະຫຼົກ ເນຊາວ ວິໄນປະເທ ຈະເປຊາວ ອາຄຕມະຄຸດ
ໂອໂລເກສີ ຯ

อ. นก นั้น นำไปแล้ว (ซึ่งรูป ท.) มีรูปแห่งเนื้อเป็นต้น (ในที่) นั้น ย่อมเคี้ยวกิน, เพราะเหตุนั้น (อ. นก นั้น) นำไปแล้ว (ซึ่งพระเทวี) แม้นั้น (ในที่) นั้นนั้นที่ียว วางไว้แล้ว ในระหว่างแห่งคาบ แลดูแล้ว ซึ่งหนทาง (แห่งตน) มาแล้ว ฯ

อากาศมคอโโลกนํ กิร เตลํ ฌมมตา ฯ

ได้ยินว่า อ. การแลดูซึ่งหนทาง (แห่งตน) มาแล้ว เป็นธรรมดา (ของนก ท.) เหล่านั้น (ย่อมเป็น) ฯ

ตลิ่งมี ขนเณ เหวี “อิทานิ อิมัง ปลาเปตุ วฏฏฐิตติ จินเตตวา อุโก หตเถ อุกชิปิตวา ปาณิสทพญเจว มุขสทพญจ กตวา ตัง ปลาเปลิ ฯ”

ในขณะที่นั้น อ. พระเทวี ทรงดำริแล้วว่า “ในกาลนี้ อ. อัน (อันเรา) (ยังนก) นี้ ให้นำไป ย่อมควร” ดังนี้ ทรงยกขึ้นแล้ว ซึ่งพระหัตถ์ ท. ทั้งสอง ทรงกระทำแล้ว ซึ่งเสียงแห่งฝ่าพระหัตถ์ด้วยนั้นเทียว ซึ่งเสียงแห่งพระโอษฐ์ด้วย (ทรงยังนก) นั้น ให้นำไปแล้ว ฯ

อถัสสา สุริยตถกมณกาลเ คพุเฏ กมฺมชวตา จลีสฺส ฯ

ครั้งนั้น อ. ลมอันเกิดแต่กรรม ท. ในพระครรภ์ (ของพระเทวี) นั้น บั่นป่วนแล้ว ในกาลเป็นที่ถึงซึ่งความตั้งอยู่ไม่ได้แห่ง พระอาทิตย์ ฯ

สรรพทิสาส์ คชชนโต มหาเมโฆ อัญหิ ฯ

อ. เมฆใหญ่ คำรามอยู่ ตั้งขึ้นแล้ว ในทิศทั้งปวง ท. ฯ

สู่เช จิตาย ราชมเหสิยา “มา ภายิ (P5) อัยเยติ วจนมตฺตปี อลภมานาย ทุกฺขปรตาย สฬพฺรตฺตี นิทฺทา นาม นาทฺลี ฯ

ชื่อ อ. การบรรทม ตลอดราตรีทั้งปวง ไม่ได้มีแล้ว แก่พระมหาลีของพระราชา ผู้ทรงดำรงอยู่แล้ว ในความสุข ผู้ไม่ทรง
ได้อะไร (ซึ่งเหตุ) แม่สีกว่าคำ ว่า “ข้าแต่พระแม่เจ้า (อ. พระองค์) อย่าทรงกลัวแล้ว” ดังนี้ ผู้อันความทุกข์ถึงแล้วในเบื้อง
หน้า ๗

วิภาيمانาย ปณ รตติยา, วลาหวิกโม จ อรรณคณนภจ ตสสา คพภววจานภจ เอกภขณณเยว อโหสิ ฯ

แต่ว่า ครั้นเมื่อราตรี สว่างอยู่, อ. การไปปราศแห่งวลาหกด้วย อ. การขึ้นไปแห่งอรุณด้วย อ. การออกแห่งสัตรีผู้เกิดแล้ว ในครมร์ (ของพระเทวี) นั้นด้วย ได้มีแล้ว ในขณะเดียวกันนั้นเทียว ฯ

สา เมฆอุตุยจ อรุณคฺคณนอุตุยจ คเหตฺวา ชาตตฺตา ปุตฺตสส “อุเทโนติ นามมกาลี ฯ

(อ. พระเทวี) นั้น ได้ทรงกระทำแล้ว (ซึ่งคำ) ว่า “อ. อุเทน” ดังนี้ ให้เป็นพระนาม ของพระโอรส เพราะความที่ (แห่งพระโอรสนั้น) เป็นผู้ทรงถือเอา ซึ่งฤดูแห่งเมฆด้วย ซึ่งฤดูเป็นที่ขึ้นไปแห่งอรุณด้วย แล้วจึงประสูติแล้ว ฯ

อลฺลภปฺปตาปสฺสปิ โข ตโต อวิหฺวเร วสณฺณจฺจํ โหติ ฯ

อ. ที่เป็นที่อยู่ แม่ของดาบสชื่อว่าอัลลภกับปะแล ย่อมมี ในที่ไม่ไกล (จากที่) นั้น ฯ

โส ปกตฺติยา วสฺสทิวเส สิตฺมเยน ผลาผลตฺถาย วณฺํ น ปวิสฺติ, ตํ รุกฺขมุลํ คณฺตฺวา สกุณฺเณน ขาติตมฺสํ อญฺญี อหริตฺวา โภกฺกณฺตฺวา รลํ ปจฺจิตฺวา ปิวติ; ตสฺมา ตํทิวสํปิ “อญฺญี อหริสฺสํมิตฺติ ตตฺถ คณฺตฺวา รุกฺขมุเล อญฺญี ปริเยสนโต อุมฺริ ทารกสทฺทํ สุตฺวา โอลฺลเกนโต เทวี ทิสฺวา “กาลี ตฺวนฺติ วตฺวา, “มานุสิมฺหิตฺติ, “กถํ อาคตาสีติ, “หตฺถิลิงคสกุณฺเณน อาเนตฺมฺหิตฺติ วุตฺเต, “โอตฺราติ อาท ฯ

(อ. ดาบส) นั้น ย่อมไม่เข้าไป สู่ป่า เพื่อประโยชน์แก่ผลไม้และผลไม้ใหญ่ เพราะความกลัวต่อความหนาว ในวันแห่ง ฝนตามปกติ, (อ. ดาบส) นั้น) ไปแล้ว สู่โคนแห่งต้นไม้ นั้น นำมาแล้ว ซึ่งกระดูก ของเนื้ออันนกจิกกินแล้ว ท. ทูบแล้ว ต้มแล้ว (กระทำ) ให้เป็นของมีรส ย่อมดื่ม, เพราะเหตุนั้น แม่ในวันนั้น (อ. ดาบส) นั้น) (คิดแล้ว) ว่า “(อ. เรา) จักนำมา ซึ่งกระดูก” ดังนี้ ไปแล้ว (ในที่) นั้น แสงหาอยู่ ซึ่งกระดูก ที่โคนแห่งต้นไม้ ฟังแล้ว ซึ่งเสียงแห่งทารก ในเบื้องบน แลดูอยู่ เห็นแล้ว ซึ่งพระเทวี กล่าวแล้วว่า “อ. ท่าน เป็นใคร ย่อมเป็น” ดังนี้ (ครั้นเมื่อคำ) ว่า “(อ. ดิฉัน) เป็นหญิงมณฺษย ย่อมเป็น” ดังนี้ (อันพระเทวี ตรัสแล้ว), (ถามแล้ว) ว่า “(อ. ท่าน) เป็นผู้มาแล้ว อย่างไร ย่อมเป็น” ดังนี้, (ครั้นเมื่อคำ) ว่า “(อ. ดิฉัน) เป็นผู้อันนกตัวมีเพศเพียงดังเพศแห่งช้างนำมาแล้ว ย่อมเป็น” ดังนี้ (อันพระเทวี) ตรัสแล้ว, กล่าวแล้วว่า “(อ. ท่าน) จงข้ามลง” ดังนี้ ฯ

“ชาติสฺมณฺพโต ภายามิ อญฺยติ ฯ

(อ. พระเทวี ตรัสแล้ว) ว่า “ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้า (อ. ดิฉัน) ย่อมกลัว แต่ความเจ็บแห่งชาติ” ดังนี้ ฯ

“กาลี ตฺวนฺติ ฯ

(อ. ดาบส ถามแล้ว) ว่า “อ. ท่าน เป็นใคร ย่อมเป็น” ดังนี้ ฯ

“ขตฺติยาติ ฯ

(อ. พระเทวี ตรัสแล้ว) ว่า “(อ. ดิฉัน) เป็นกษัตริย์ (ย่อมเป็น)” ดังนี้ ฯ

“อหฺปิ ขตฺติยาติ ฯ

(อ. ดาบส กล่าวแล้ว) ว่า “แม่ อ. เรา เป็นกษัตริย์เทียว (ย่อมเป็น)” ดังนี้ ฯ

“เตนหิ ขตติยมายํ กเถหิตี ฯ

(อ. พระเทวี ตรัสแล้ว) ว่า “ถ้าอย่างนั้น (อ. ท่าน) จงบอก ซึ่งมายาแห่งกษัตริย์” ดังนี้ ฯ

โส กเถสิ ฯ

(อ. ดาบส) นั้น บอกแล้ว ฯ

“เตนหิ อารุห ปุตตํ เม โอตาเรหิตี ฯ

(อ. พระเทวี ตรัสแล้ว) ว่า “ถ้าอย่างนั้น (อ. ท่าน) ขึ้นแล้ว ยังบุตรน้อย ของดิฉัน จงให้ข้ามลง” ดังนี้ ฯ

โส เอเกน ปสุเสน อภิรุทนมคฺคํ กตฺวา อภิรุทิตฺวา ทารกํ คณฺหิตฺวา, “มา มํ หตฺเถน จุปฺปิตี วุตฺเต, ตํ อจฺจุปิตฺวาท ทารกํ โอตาเรสิ ฯ

(อ. ดาบส) นั้น กระทำแล้ว ซึ่งหนทางเป็นที่ขึ้นไปเฉพาะ โดยข้าง ข้างหนึ่ง ขึ้นเฉพาะแล้ว รับแล้ว ซึ่งทารก, (ครั้นเมื่อคำ) ว่า “(อ. ท่าน) อย่าถูกต้องแล้ว ซึ่งดิฉัน ด้วยมือ” ดังนี้ (อันพระเทวี) ตรัสแล้ว, ไม่ถูกต้องแล้ว (ซึ่งพระเทวี) นั้นเที่ยว ยังทารก ให้ข้ามลงแล้ว ฯ

เทวีปิ โอตริ ฯ

แม้อ. พระเทวี เสด็จข้ามลงแล้ว ฯ

อถ นํ อสฺสมปทํ เนตฺวา ลีลาทํ อกตฺวา ออนุมปาย ปฏฺชิคฺคิ, นิมฺมกฺขิกมกฺขํ อาหริตฺวา สยฺยชาตฺสาลี อาหริตฺวา ยาคํ ปจิตฺวา อทาลิ ฯ

ครั้งนั้น (อ. ดาบส) นำไปแล้ว (ซึ่งพระเทวี) นั้น สู่อาศรมบท ไม่กระทำแล้ว ซึ่งความขาดแห่งศีลเที่ยว ปฏิบัติแล้ว ด้วยความเอ็นดู, (อ. ดาบส) นำมาแล้ว ซึ่งน้ำผึ้งอันมีแมลงออกแล้ว นำมาแล้ว ซึ่งข้าวสาลีอันเกิดเองแล้ว ต้มแล้ว ซึ่งข้าวต้ม ได้ให้แล้ว ฯ

เอวํ ตสฺมี ปฏฺชิคฺคณฺเต, สทา อปรมาเค จินฺตสิ “อหํ เนว อาคตมคฺคํ, (P6) น คมนมคฺคํ ชานามิ, อิมินาปิ เม สหฺมึ วิสุตฺตสมตฺตปิ นตฺติ; สเจ ปนํยํ อมฺเห ปทาย กตฺถจิ คมิสฺสติ, อุโปปิ อิเชว มรณํ ปาปฺณิสฺสํ, ยงฺกิบฺบจิ กตฺวา อิมสฺส ลีลํ ภินฺทิตฺวา, ยถา มํ น มุญฺจตุ, ตถา กาคฺตุํ วฏฺฏตฺติติ ฯ

(ครั้นเมื่อดาบส) นั้น ปฏิบัติอยู่ อย่างนี้, (อ. พระเทวี) นั้น ทรงดำริแล้ว ในกาลอันเป็นส่วนอื่นอีกว่า “อ. เรา (ย่อมรู้) ซึ่งหนทาง (แห่งตน) มาแล้ว หามิได้นั้นเที่ยว, (อ. เรา) ย่อมรู้ ซึ่งหนทางเป็นที่ไป หามิได้, (อ. เหตุ) แม้สักว่าความคุ้นเคย กับ (ด้วยดาบส) แม้นั้น ย่อมไม่มี แก่เรา, ก็ ถ้าว่า (อ. ดาบส) นี้ ละแล้ว ซึ่งเรา ท. จักไป (ในที่) ไหนๆ ไชรั, (อ. เรา ท.) แม้ทั้งสอง จักถึง ซึ่งความตาย (ในที่) นั้นนั้นเที่ยว, อ. อัน- (อันเรา) -กระทำ (ซึ่งกรรม) อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วจึงทำลาย ซึ่งศีล (ของดาบส) นี้ แล้วจึงกระทำ โดย- (อ. ดาบส นี้) จงไม่ปล่อย ซึ่งเรา โดยประการใด -ประการนั้น ย่อมควร” ดังนี้

ฯ

อถ น้ พุทธินิวตถพุปารุตทสฺสเนน ปโลเกตฺวา สีสฺวินาสํ ปาเปสึ ฯ

ครั้งนั้น (อ. พระเทวี) ทรงประเล้าประโลมแล้ว (ซึ่งดาบส) นั้น ด้วยการแสดงซึ่งฝ้าอันตนมุ่งแล้วไม่ดีและฝ้าอันตนห่มแล้วไม่ดี (ทรงยังดาบส) ให้ถึงแล้ว ซึ่งความพินาศแห่งศีล ฯ

ตโต ปฏฺจาย เทวปี สมคฺคสํวาลํ วสฺสึ ฯ

(อ. ชน ท.) แม้สอง อยู่แล้ว อยู่พร้อมแห่งชนผู้พร้อมเพรียงกัน จำเดิม (แต่กาล) นั้น ฯ